

Britský den D

Bez ohledu na to, co řekli britští voliči, hlasování o brexitu posílilo euroskepticismus, který už teď žije migrační krize.

ZAHRAŇÍČÍ + FOTOSTORY

str. 10 a 12–13

CZK/EUR • 27,060 / +0,010 Kč **CZK/USD** • 23,761 / +0,215 Kč **PX** • 855,26 / +0,38 % **EUROSTOXX 50** • 3037,86 / +2,00 % **ZLATO** • 1263,43 \$ / -0,22 %

KOMENTÁŘ: DRUHÉ KOLO POLICEJNÍCH MANÉVRŮ / str. 16

Krátce

Lékařů přibývá, lékařská komora straší

Nedostatek lékařů v nemocnicích, o němž mluví Česká lékařská komora, není dramatický, chybějí spíše sestry. Lékařů loni v nemocnicích přibýlo 1530, ale ubyl naopak stejný počet sester. **str. 2**

Češi začnou platit mobilem jako kartou

Na český trh dorazila dlouho očekávaná inovace – bezkontaktní platby mobilem bez asistence operátora. Jako první na českém trhu tuto službu spustila ČSOB. **str. 4**

Jelínek prohrál spor o územní plán. Bojuje dál

Producent ovocných pálenek Rudolf Jelínek prohrál spor o podobu územního plánu města Vizovic. Ten počítá s prodloužením železniční tratě z Vizovic k hranicím se Slovenskem a jedna z variant, ta nejpravděpodobnější, přitom vede přímo areálem likérky. **str. 4**

Babišovy krátkozraké půjčky

Snaha ministra financí Andreje Babiše vydělat na záporných úrokových sazbách podstatně **zkrátila dobu, za kterou věřitelé Česka požádají o vrácení svých peněz.** Jsou to v průměru čtyři roky a deset měsíců, o rok méně než loni touto dobou. Hrozí proto, že stát se bude muset vbrzku financovat **podstatně drážě.** Pokud by se navíc splatnost dluhu dále zkracovala, mohl by se Česku **zhoršit rating.** Jiné evropské země, které by mohly těžit ze záporných sazeb, přitom této možnosti **nevyužívají.**

TRHY & SVĚTOVÁ EKONOMIKA / str. 6

Necelých

5

let má Česko v průměru na to, aby splatilo své dluhopisy

Česko jich vydalo celkem zhruba za **1,5** bilionu korun

Průměrná splatnost dluhu vyspělých zemí je

6–7 let

twitter.com/e15news

JÁN SIMKANIČ:

Sbohem a kdybychom se nikdy nesetkali/bylo to překrásné a bylo toho dost. Vyplň se, osudek! Z průzkumu mezi českými básníky na téma brexit.

Zápisník
Adély Čabanové

Mlčet v pravou chvíli

Evropští poslanci právě přemýšlejí, zda mají na energetických drincích s kofeinem povolit nápis, že zvyšují bdělost a výdrž. Taková douška se totiž v eurohantýrce posuzuje jako „zdravotní tvrzení“, tudíž podléhá důkladnému zkoumání. Europoslanci příslušného výboru se přiklonili k závěru, že by se měl nápis o povzbuzujících účincích zamítnout, protože energetické drinky jsou nezdravé a přispívají k obezitě mladistvých. Velkoryse přitom opomíjejí, že tvrzení o zvyšování bdělosti a výdrže je u kofeinových nápojů nejen prokazatelné, ale také všobecně známé. Ve jménu veřejného blaha je prostě přínosnější zatloukat.

Kousek citu pro situaci neprokázala v půli června Světová zdravotnická organizace, agentura Organizace spojených národů. Na adresu válkou devastované Sýrie vydala prohlášení, ve kterém varuje před nebezpečím tabakismu, a vyzvala tamní představitele, aby spolupracovali na důkladnější kontrole užívání tabáku a výrobků z něho. Syrská vláda přitom už zakazuje kouření na veřejnosti a Islámský stát postihuje kouření v jakékoli podobě. Světová zdravotnická organizace tak promeškala skvělou příležitost mlčet a po světě sklídila oprávněnou kritiku komentátorů. Nejen s ohledem na stovky tisíc obětí trvající války, ale také vzhledem k tomu, co užívání tabákových výrobků znamená pro osobnosti nezávislé syrské kultury, které vzdorují tamním režimům.

Protagonisté dne

Svatopluk NĚMEČEK
MINISTR ZDRAVOTNICTVÍ

Statistická data podpořila jeho názor, že lékařská komora příliš dramatičuje nedostatek lékařů. Větším rizikem je úbytek sester. **str. 2**

Pavel DVOŘÁČEK
ŠÉF FIRMY RUDOLF JELÍNEK

Likérka soudně napadla územní plán města Vizovic, ale neuspěla. Železnice ke slovenským hranicím by tak mohla protínat její areál. **str. 4**

Mark ZUCKERBERG
GENERÁLNÍ ŘEDITEL FACEBOOKU

Profesionálové mají zpopularizovat živé videopřenosy. Za dohody s médii a celebritami zaplatí Facebook padesát milionů dolarů. **str. 7**

PROBLÉM JSOU SESTRY. Větší riziko než nedostatek lékařů představuje vývoj počtu sester v nemocnicích, i když tolik nekřičí a nedělají kampaně s PR agenturami, je přesvědčen ministr zdravotnictví Němeček.

Němeček: Lékařů přibývá, lékařská komora straší

■ Data o zdravotnicích ukazují, že počet lékařů v nemocnicích roste, problém ale představují zdravotní sestry.

Adéla Čabanová

Nedostatek lékařů v nemocnicích, o kterém mluví Česká lékařská komora, není podle ministra zdravotnictví Svatopluka Němečka (ČSSD) tak závažný. „Lékařská komora to z hlediska strašení trochu přehání. Problémy sice jsou, ale situace není tak dramatická,“ uvedl Němeček. Jeho názor potvrzují data Ústavu zdravotnických informací a statistiky (ÚZIS) o vývoji počtu zdravotníků. „Je zcela evidentní, že větší riziko představuje vývoj počtu sester v nemocnicích, i když tolik nekřičí a nedělají kampaně s PR agenturami,“ dodal ministr. Podle něj se teď personálním potížením nemocnic, které vyvstávaly i dříve, věnuje větší pozornost.

Prezident České lékařské komory Milan Kubek se ohradil. „Pokud pan ministr krizi ve zdravotnictví nevidí, je to buď porucha vnímání, nebo ztráta smyslu pro realitu,“ řekl Kubek deníku E15. „Krise ve zdravotnictví se prohlubuje, my na to můžeme jen upozorňovat. Když bude vláda strkat hlavu do písku, nic tím nezmění,“ dodal.

Už dříve komora spočítala, že podle inzerátů poptávají nemoc-

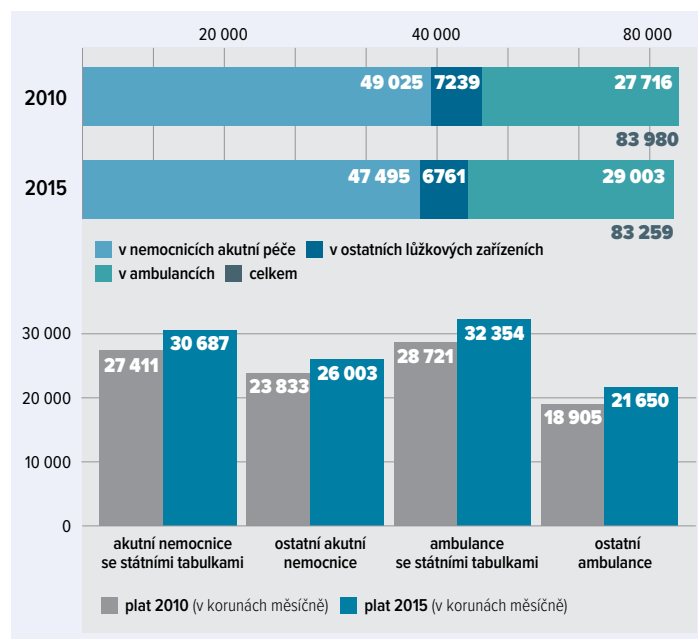
nice více než tisícovku lékařů. Ve své kampani Zdravotnictví volá o pomoc se domáhá zvýšení platů zdravotníků a zvýšení peněz plynoucích do zdravotnictví.

Aktuální data ÚZIS dokládají, že počet lékařů v českých nemocnicích mírně roste, ale sester ubývá. V loňském roce bylo v nemocnicích s akutní péčí o 1530 sester méně než před pěti lety. Za stejnou dobu v nemocnicích právě tolik lékařů přibýlo. Podle ministra by nemocniční sestry

potřebovaly dostat přidáno více než lékaři. Vláda počítá pro příští rok s nárůstem tabulkových platů zdravotníků o deset procent.

ÚZIS začal údaje o zdravotnickém personálu a platech sbírat v elektronické podobě. Díky tomu má čísla ze všech nemocnic. Dříve byla návratnost papírových formulářů mnohem nižší, navíc v nich byly chyby. Podle Němečka tím získal ústav po 25 letech první reálná data o personálu ve zdravotnictví.

Počet a plat zdravotních sester

Zklidněte hru, vyzval strany prezident Zeman

■ Na sněmovním výboru, kam dorazili žalobce Ištvan a odcházející šéf protimafiánského útvaru Šlachta, se strhla hádka. Ani jeden se nedostal ke slovu.

Pavel Otto

Policejní reorganizaci mají připravit odborníci, nikoli politici, mluví prezident Miloš Zeman. Především si myslí, že je třeba „dát míč na zem a zklidnit hru“. „To znamená přenesení dialogu z politické roviny do roviny odborné. Domnívám se, že hlavními partnery jsou policejní prezident a nejvyšší státní zástupce,“ řekl.

Politici však jeho výzvu nevyšly. Krátce po vystoupení hlavy státu se strhla hádka na bezpečnostním výboru Poslanecké sněmovny, kam dorazili olomoucký vrchní žalobce Ivo Ištvan a končící ředitel Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu Robert Šlachta. Jednání však skončilo ještě předtím, než se dostali ke slovu. Zeman se až dosud k nejdůležitějšímu

rozkoilu v Sobotkově kabinetu osobně nevyjadřoval. Před týdnem se přes svého mluvčího nechal slyšet, že chce být moderátorem sporu.

Od té doby podle svých slov jednal s řadou odborníků. Konkrétně zmínil exministerni spravedlnosti za ČSSD Marii Benešovou, která působila i v Rusnokově vládě. Z politiků měl dvakrát schůzku se šéfem ANO Andrejem Babišem a ministrem vnitra za sociální demokracii Milanem Chovancem.

„Sdílel jsem jim, že nepovažuji za vhodné, aby docházelo k destrukci vlády jakoukoliv stranou. Není možné, aby byly předčasné volby, protože ve sněmovně chybí kvalifikovaná většina. Předčasné volby se nemohou konat při každé koaliční krizi, to by mohly být každý rok. ČSSD a ANO jsou odsouzeny spolupracovat až do podzimu 2017,“ uvedl prezident v narážce na termín řádných voleb. Současně přivítal odložení změn v policii na začátek

srpna. Další odsunutí plánu na sloučení některých útvarů, které požadoval Babiš, tak nepřímě odmítl.

„Velmi vítám ujištění policejního prezidenta, že všechny připomínky nejvyššího státního zástupce budou zapracovány a že nejvyšší státní zástupce všechny připomínky poskytne, což se již z větší části stalo,“ dodal Zeman.

Ištvan se Šlachtou měli poslaneckému výboru objasnit tvrzení šéfa ostravské expozitury

ÚOOZ Jiřího Komárka o „brutálním“ úniku informací, kterého se podle něj dopustil policejní šéf Tuhý. Poslanci se přeli, zda jednání výboru má být otevřené či uzavřené. Jiní chtěli vyslechnout i Chovance a Tuhého. Po dvou hodinách debata skončila, protože si členové neschválili program. Poslanci neodsouhlasili ani debatu o záměru zřídit vyšetřovací komisi, který podporuje také prezident.

NÁZORY str. 16

Hlava státu žádá po všech aktérech především přenesení dialogu z politické roviny do roviny odborné.

Hospodářská komora prosazuje rychlotratě

Jan Šindelář

Zaostávání Česka ve vysokorychlostní železnici se dostalo do hledáčku Hospodářské komory. Ta včera uspořádala první kulatý stůl, kde experti diskutovali o možnostech výstavby rychlotratí.

„Je to dobrý projekt, jehož naplnění vyžaduje trochu agresivity, trochu lobbismu a trochu dryáčnictví. Jsem připraven hrát toho lobbiistu,“ řekl prezident komory Vladimír Dlouhý. Komora chce pořádat další debaty a zasadit se o výstavbu vysokorychlostních tratí (VRT). Návrhy se ale zatím různí.

Někteří experti prosazují samostatný zákon pro VRT, jiní by se spokojili s parlamentní deklarací či vládním zmocněncem. Shoda panuje v tom, že Česko při přípravě VRT zaspalo. Například někdejší ministr dopravy Jaromír Schling upozornil, že při další nečinnosti budou

rychlé vlaky Česko zcela míjet. „Jestli během několika málo let nepokročíme, tak nám vysokorychlostní vlaky ujedou a už nikdy se tu neobjeví,“ mluví dopravní expert Pavel Švagr. První VRT by měla podle plánů ministerstva dopravy vzniknout do roku 2030 mezi Prahou a Lovosicemi.

Trať Praha–Ostrava má být modernizována

Správa železniční dopravní cesty chce zmodernizovat přetíženou trať z Prahy do Ostravy, a to ještě předtím, než začne stavba vysokorychlostní tratě. Sdílel to manažer sekretariátu generálního ředitele SŽDC Václav John, aniž uvedl termín. Trať by byla částečně ztrojkolejněna a zmizely by úrovňové přejezdy. Rychlost by vzrostla až na 200 kilometrů za hodinu místo nyníjších 160 kilometrů v hodině.

Krátce

Praha žádá o povolení stavby metra D

Hlavní město zažádalo o stavební povolení pro trasu metra D z Pankráce do Písnice. K zahájení stavby je ale třeba vykoupit ještě sedm pozemků. Další desítky pozemků bude muset dopravní podnik vykoupit v místech, kde se plánují stanice. Metro D odlehčí trasu C a propojí jižní sídlišť s centrem.

Volby by vyhrála ČSSD, ukázal průzkum

Sociální demokracie podle červnového volebního modelu CVVM po půl roce předstihla ANO, které postihl výraznější propad voličské obliby. Posílily KSČM, TOP 09 a KDU-ČSL, která by se stala čtvrtým nejsilnějším uskupením ve sněmovně. **Více E15.cz**

O zbraň může majitel přijít i u sebe doma

Policie bude moci zadržet legálnímu majiteli zbraň přímo v jeho obydlí, například kvůli zdravotnímu stavu. Zpřísnění zákona o střelných zbraních podepsal prezident Miloš Zeman. Vláda normu předložila po loňské tragédii v Uherském Brodě, kde střelec zabil osm lidí i sebe.

Hlavní město už má firmu na svoz odpadu

Zakázku na desetiletý svoz odpadu získalo konsorcium Pražské odpady 2016-2025, které tvoří Pražské služby (PSAS) a svozová firma AVE CZ. Svoze vyjde město na 1,196 miliardy korun ročně. Svoze odpadu v posledních letech Praha řešila přidělením zakázky přímo PSAS. **/čtk/**

NASTÁVAJÍ TROPY

Foto: ČTK

KROPICÍ VŮZ projížděl včera centrem Prahy, kde se teploty přehouply přes hranici třiceti stupňů. Nejvyšší horka panovala na severu Moravy – v Olomouci naměřili meteorologové 31,9 stupně. Varují také před dnem, kdy by se teploty v Česku měly pohybovat kolem 34 stupňů.

Češi začnou platit mobilem jako kartou

■ Bankovníctví v mobilním telefonu používá už jeden a čtvrt milionu lidí. A nové služby lákají další.

Marek Schwarzmann

Na český trh dorazila dlouho očekávaná inovace, která může stejně jako bezkontaktní karty změnit způsob, jakým utrácíme své peníze – bezkontaktní platby mobilem bez asistence operátora. Jako první na českém trhu tuto službu spustila ČSOB ve své aplikaci NaNákupy. Komerční banka ji podle informací deníku E15 bude následovat v průběhu léta

MNOHEM JEDNODUŠŠÍ. Nová služba ČSOB v aplikaci NaNákupy umožňuje bezkontaktní platby mobilem bez zapojení operátora.

a Česká spořitelna je momentálně ve fázi přípravy jejího testování.

Na rozdíl od dřívějších pokusů bank s platbami mo-

bilem nyní klienti nemusejí splňovat krkolomnou podmínku v podobě vlastnictví správného typu mobilního telefonu a SIM karty spolu-

pracujícího operátora. Díky použití technologie HCE tak stačí mít jakýkoliv telefon s operačním systémem Android 4.4 a vyšším.

O velkém zájmu o tuto službu hovoří i další české finanční domy jako Air Bank, UniCredit Bank či Equa, časové plány k jejímu spuštění však nemají. Například mBank zmínila i úvahy o spolupráci se společností Apple na realizaci platebního řešení Apple Pay pro telefony iPhone.

Z ankety deníku E15 mezi bankami vyplynulo, že alespoň jednou měsíčně se ke svému účtu z mobilu přihlašuje celkem jeden a čtvrt milionu klientů. Banky navíc předpokládají, že toto číslo

bude dál narůstat. Souběžně s tím pak samozřejmě poroste aktivita zákazníků, například Raiffeisenbank registruje meziroční nárůst počtu z mobilu provedených příkazů k platbě o plnou čtvrtinu, UniCredit mluví dokonce o 150 procentech.

Aplikace NaNákupy pracuje jak s kartami od asociace Visa, tak s kartami od společnosti MasterCard. Právě díky této duálnosti představuje unikát, většina evropských bank, které platby mobilem klientům umožnily, totiž zvolila výhradní spolupráci jen s jedním z poskytovatelů platebních služeb.

„Všechny benefity svázané s kartou zůstanou samozřejmě zachovány,“ dodal člen představenstva ČSOB Petr Hutla. O stejné podpoře mluví i Komeční banka a Česká spořitelna.

ČSOB podle Hutly navíc chystá další funkce, které do aplikace zakomponuje ještě letos na podzim. Půjde o možnost platit na internetu, sdílet nákupní seznamy, archivovat účtenky či oblíbenou vizualizaci věrnostních kartiček.

Více E15.cz

Krátce

Posudek EIA pro Letiště Vodochody dostal šanci

Ministerstvo životního prostředí opět projedná posudek vlivu na životní prostředí pro rozšíření Letiště Vodochody. Předloni ho zrušilo pro údajné chyby. Vedení letiště chce následně zažádat o územní rozhodnutí. **Více E15.cz**

Essox ovládne finanční služby pro Peugeot

Antimonopolní úřad schválil prodej českých a slovenských poboček Banque PSA Finance, které kupuje úvěrová společnost Essox. Obě přebírané firmy se zaměřují na financování nákupů automobilů značek Peugeot, Citroën a DS. Essox by měl zajišťovat pro importéra PSA kompletní nabídku finančních produktů.

Y Soft se nebojí investovat do začínajících firem

Technologická Společnost Y Soft poskytne 2,3 milionu dolarů na rozvoj začínajících technologických firem

GreyCortex a Lumitrix. GreyCortex vyvíjí řešení Mendel pro forenzní monitoring síťového provozu ve firmách. Lumitrix vyvíjí řešení pro videomapping.

Ovoce bude kvůli mrazům víc než o čtvrtinu méně

Letošní úroda ovoce v sadech českých pěstitelů bude kvůli jarním mrazům zejména na jižní Moravě meziročně nižší zhruba o 28 procent. Ztráty na tržbách ovocnáři odhadují na 400 milionů korun. Zdražení ovoce v obchodech se ale nečeká. /čtk/ **Více E15.cz**

Jelínek prohrál spor o územní plán. Bojuje dál

■ Prodloužení železniční tratě z Vizovic ke slovenským hranicím může vést i přímo přes areál likérky Rudolf Jelínek.

Dušan Kütner

Největší producent ovocných pálenek v ČR Rudolf Jelínek prohrál spor o podobu územního plánu města Vizovic. Ten počítá v budoucnu s prodloužením železniční tratě z Vizovic do Valašské Polanky ke hranicím se Slovenskem. Jedna z variant – ovšem nejpravděpodobnější – přitom vede přímo areálem likérky. Firma proto podala žalobu s cílem zrušit podobu územního plánu, ale neuspěla, stejně jako s následnou kasační stížností, kterou Nejvyšší správní soud zamítl nyní v červnu.

Pro jednoho z největších zaměstnavatelů v regionu je to velké zklamání. „Pro každou firmu, jejíž funkční areál by měl být rozdělen či zmenšen – ať již fakticky či nyní administrativně – blokáci pozemků to má následky omezení rozvoje,“

řekl deníku E15 předseda představenstva Pavel Dvořáček.

Rozhodnutí mimo jiné znamená odložení některých plánovaných investic do areálu. Týká se to zejména plánů na výstavbu hotelu a restaurace. Tím, že územní plán platí, totiž získal stát předkupní právo na pozemky, kterých by se případná stavba železnice týkala.

„Absolutně to nechápu za situace, kdy stát neustále láká a daňově zvyhodňuje zahraniční investory. U nás dělá naprosto opak – u zavedené tradiční firmy, která dlouhodobě platí daně, přes areál nakreslí železnici a znemožňuje či omezuje

Tím, že územní plán platí, získal stát předkupní právo na pozemky, kterých by se případná stavba železnice z Vizovic týkala.

nám další rozvoj,“ neskrývá rozhořčení šéf firmy. Nejvyšší správní soud zatím zdůvodnění rozsudku nezveřejnil. Firma se ale stejně nehodlá vzdát.

„Rozhodně budeme pokračovat v soudním domožení se ochrany našeho majetku. Nejspíš budeme pokračovat ústavní stížností,“ dodal Dvořáček.

Praha má přímé letecké spojení do Šanghaje

Foto: ctk

MÍSTO RUSŮ ČÍŇANÉ. Nová linka přispěje podle premiéra Bohuslava Sobotky k nárůstu počtu čínských turistů v Česku, kteří začínají nahrazovat ubývající návštěvníky z Ruska.

Čínská letecká společnost China Eastern včera zahájila provoz přímé linky mezi Prahou a Šanghají. Společnost nasadila letadlo Airbus 330 pro 262 cestujících, které bude z Prahy odlétat vždy v úterý, ve čtvrtek a v neděli.

„Šanghaj má z čínských destinací největší potenciál zájmu cestujících. Očekáváme, že linka mezi Prahou a Šanghají ročně přepraví okolo 65 tisíc lidí, kromě turistů se dá předpokládat i velký podíl byznys klientely,“ řekl šéf Českého

aeroholdingu Václav Řehoř. Praha podle něj může sloužit i jako přestupní bod pro navazující lety po Evropě.

Do Prahy už od loňského září létá z Pekingu společnost Hainan, jako charter zatím funguje spoj Sichuan Airlines do Čcheng-tu. /sin/

O Čínu je rekordní zájem

■ Třetí přímá letecká linka mezi Českem a Čínou z Prahy do Šanghaje bude sloužit víc obchodníkům než turistům, říká ředitel cestovní kanceláře China Tours Miloš Podpěra.

Jan Šindelář

EB Jaký je letos zájem o turistické cesty do Číny?

Poznávací cesty do Číny patří mezi stálice každé naší sezony, letos je ale zájem ještě zvýšený. Čeká nás rekordní rok.

EB Čím to je?

On je celkově velký zájem o Asii. Já si to vysvětluji tak, že ubývá bezpečných zón pro turisty. A Asie je považována za bezpečnou.

EB Pomáhá poptávce zavedení přímých letů?

To nemá žádný vliv, pro naše programy jsou nepoužitelné. K lince do Pekingu sice přibude linka i do Šanghaje, ale nejsou bohužel kombinovatelné. Většina našich zájezdů sice v Pekingu začíná, ale končí v jiném čínském městě, či dokonce mimo Čínu. Přímé lety do Číny mají tedy větší význam pro služební a obchodní cesty s jednoduchým programem v okolí města, kam letí přímý let.

EB Nebudou ale přímé lety levnější?

Tím, že se nedají kombinovat, tak pro nás vlastně neexistují, a tudíž nemáme důvod zabývat se cenou. A přímý let neznamena automaticky nejnižší cenu. Tak to funguje málokdy, alespoň u tradičních společ-

Foto: china tours

ností. Jako příklad může posloužit linka do Soulu. Zákazníkům orientovaným na cenu málokdy můžeme nabídnout přímý let jako nejlepší alternativu.

EB Jaké aerolinie tedy pro cesty do Asie využíváte?

Létáme s co nejvýhodnějším přestupem, převážně využíváme Emirates, Turkish Airlines, Finnair nebo Austrian.

Firma zkoumající léky mění majitele

■ Fond Genesis Capital s palebnou silou v řádu miliard korun udělal první akvizici ve farmacii.

Daniel Novák

Nový fond z rodiny společnosti Genesis Capital uzavřel první nákupní kontrakt.

Převzal většinový podíl ve společnosti Quinta-Analytica. Je to jeden ze středoevropských lídrů ve službách pro farmaceutické koncerny. Firma má 130 zaměstnanců a tržby přes čtvrt miliardy korun.

„Pro Genesis Capital se jedná o první investici v tomto odvětví a věřím, že zhodnocení bude nadstandardní,“ uvedl Jan Tauber, ředitel Genesis Capital.

Investor získal ve společnosti 75 procent. Prodávajícím byli tři z pěti dosavadních majitelů, kteří se po dvaceti letech rozhodli ze společnosti odejít. O zbytek se dělí dvě stávající manažerky firmy. Akviziční cenu fond nekomentoval.

Quinta-Analytica poskytuje farmaceutickým koncernům analytické služby při vývoji nových léků. Specializuje se na klinické studie a laboratorní analýzy požadované národními úřady pro kontrolu léčiv před uvedením nového produktu na trh.

Nový fond nazvaný GPEF III již od investorů typu České spořitelny nebo Komerční banky vybral na nákupy téměř 70 milionů eur. Do uzavření fondu koncem července by to mělo být 80 milionů eur. **Vice E15.cz**

Nové jaderné bloky snad dají práci českým firmám i v zahraničí

■ Partnerem pro výrobce reaktorů by měly být firmy sdružené v Alianci energetického průmyslu.

Jan Stuchlík

Když vás necháme postavit nové jaderné bloky v Dukovanech a Temelíně, vy pustíte na stavbu svých dalších elektráren české firmy.

S touto vizí hodlají zástupci státu vyjednávat s možnými dodavateli nových českých reaktorů. „Naznačili jsme to všem zájemcům. Ruský Rosatom a korejské Kepeco jsou ochotné nám vyhovět. Westinghouse se k této myšlence zatím staví chladně. Číňany náš požadavek zaskočil,“ prohlásil ministr průmyslu Jan Mládek na konferenci o energetickém průmyslu.

Ještě před měsícem na setkání s českými firmami všichni zástupci výrobců reaktorů naznačovali, že se

spoluprací s tuzemskými strojírenskými a dalšími podniky počítají. „Náš dodavatelský řetězec je otevřen všem, ale konkurence je velká.

Kdyby v Česku už stál náš reaktor AP1000, byly by české firmy v lepší pozici,“ uvedl Pavel Janík, ředitel českého zastoupení Westinghouse.

Kepeco zkoumá možnosti, jak vytvořit český dodavatelský řetězec ve spolupráci s ČEZ a Škoda Praha. „Firmy sdružené v Alianci energetického průmyslu mohou bez problémů stavět konvenční části jaderných elektráren,“ říká Martin Pohlodek, člen představenstva Škoda Praha, která je lídrem aliance.

Nejvíce zakázek dává tradičně českému průmyslu ruský Rosatom, jehož tuzemští dodavatelé se často rekrutují z firem, které mají ruské vlastníky. Na stavbu nedávno spuštěných dvou bloků indické elektrárny Kudankulam dodaly zboží a služby za miliardu korun.

Česko nabírá krátkodobé dluhy, může to ohrozit rating

■ Stát si letos půjčuje nejčastěji na dva roky, refinancování se ale může prodražit.

Jaroslav Bukovský

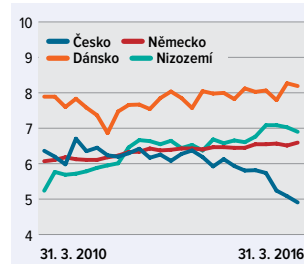
Český stát propadl kouzlu krátkodobých půjček. Snaha ministerstva financí vydělat na fenoménu záporných úrokových sazeb podstatně zkrátila dobu, za kterou věři-

telé Česka požádají o vrácení svých peněz. Kolem půldruhého bilionu korun vydaných dluhopisů musí Česko podle dat ČNB splatit v průměru za 4 roky a 10 měsíců. To je o rok dříve než loni touto dobou. Podle domácích ekonomů i České národní banky hrozí, že se bude stát muset vbrzku financovat podstatně dražší. Pokud by navíc trend zkracování splatností setrval, mohlo by Česko přijít o rating.

„Žádoucí by byla vyšší průměrná splatnost, která obecně působí jako pojištění proti nepříznivým podmínkám vznikajícím při refinancování příliš velkého objemu dluhu v krátkém čase,“ uvedla ve své zprávě o finanční stabilitě ČNB. Stát situaci za problém nepovažuje. „Krátkodobé vychýlení ukazatele níže nepředstavuje žádné zásadní riziko. Ve střednědobém horizontu máme v souladu s novým konceptem řízení rizik nastavenou cílovou hodnotu na šest let s možností odchylky 0,25 roku,“ uvádí mluvčí ministerstva financí Michal Žurovec. Nejvyšší úrok země momentálně získá při půjčce na dva roky, investoři jsou za nákup dvouletých dluhopisů Česku dokonce ochotni zaplatit 0,06 procenta ročně. Letošní emise bondů cílí právě na tento horizont. Bezmála tři čtvrtiny objemu z letos prodaných vládních dluhopisů za 91 miliard korun bude totiž třeba věřitelům vrátit v průměru za dva roky a dva měsíce.

„Na první pohled může vypadat strategie využít nízkých, či dokonce záporných sazeb výhodně. Nicméně za tři, čtyři roky může být

Vývoj průměrné „zbytkové splatnosti vládního dluhu (v letech)

Pramen čnb/bloomberg

Vývoj průměrné úrokové sazby u českých dvouletých dluhopisů

Pramen investing.com

situace jiná a dnes výhodně půjčené peníze bude stát refinancovat za vyšší úrokové sazby,“ říká hlavní ekonom Deloitte David Marek. „Doporučil bych státu vydat i nějaký dlouhodobý dluhopis s fixním úrokem, byl by historicky nejlevnější,“ říká ostatně i poradce ministra financí Andreje Babiše Aleš Michl.

Evropské země, které mají obdobnou možnost využít záporných sazeb, přitom touto cestou nejdu. Německu, Dánsku nebo třeba Nizozem-

sku, které mohou za půjčku od investorů inkasovat i půl procenta úroku ročně, přitom průměrná splatnost dluhu za poslední rok naopak vzrostla a pohybuje se od šesti do osmi let. „Vyspělé země mají průměrnou splatnost svého dluhu mezi šesti a sedmi lety.

Odchylka Česka vyžaduje provést bez velkého odkladu korekci ve strategii financování dluhu,“ dodává hlavní ekonom banky UniCredit Pavel Sobíšek.

Úrok u dvouletých bondů dosahuje **-0,064%** U desetiletých dluhopisů už český stát zaplatí úrok 0,491 procenta.

Foto: Otk

PO NÁS POTOPA? Ministr financí Andrej Babiš volí u dluhopisů kratší horizont, kde je možné dosáhnout mírně záporných úrokových sazeb. Za několik let ale dojde ke splatnosti těchto dluhopisů a nové dluhopisy můžou být podstatně dražší.

Kurzovní lístek ČNB

Platnost od 23. 6. 2016

Země	Množství	Kurz
Austrálie	1	17,971
Čína	1	3,612
Dánsko	1	3,637
EMU	1	27,060
Chorvatsko	1	3,599
Japonsko	100	22,481
Kanada	1	18,643
Maďarsko	100	8,609
Norsko	1	2,910
Polsko	1	6,211
Rusko	100	37,069
Švédsko	1	2,909
Švýcarsko	1	24,882
Turecko	1	8,276
USA	1	23,761
Velká Británie	1	35,335

Akcie na pražské burze

23. 6. 2016

Název	Kurz [Kč]	Změna [%]
CETV	55,00	0,55
ČEZ	425,00	0,47
Erste Bank	609,20	1,20
Fortuna	86,40	-1,48
Kofola	439,90	-0,02
KB	941,50	-0,66
Moneta	74,25	-1,00
O2 CR	222,20	2,73
Pegas	780,00	0,52
Philip Mor. ČR	12 249,00	0,27
PLG	206,20	0,00
TMR	640,00	0,00
Unipetrol	170,00	0,00
VIG	500,00	1,42
Celkový objem (v tisících korun)	509 405,29	

Krátce

Roboti by mohli platit sociální pojištění

Návrh Evropského parlamentu chce pracovní roboty klasifikovat jako „elektronické osoby“, majitelé by tak platili za roboty sociální pojištění. Krok by měl pomoci při řešení budoucí otázky chybějících pracovních míst, které dříve zastávali lidé a nyní je nahrazují roboti, informuje server The Verge.

Více ŽIVĚ.cz

BlackBerry zažívá finanční kolaps

Kanadský producent kdysi velmi oblíbených přístrojů se kvůli propadu zájmu o své produkty rozhodl pro nákladnou restrukturalizaci a musí odepisovat značnou část svých aktiv.

Růst podnikatelské aktivity v eurozóně zpomalil

Index podnikatelské aktivity, který zpracovává společnost Markit mezi nákupními manažery, v červnu klesl na 52,8 bodu z květnových 53,1 bodu. Dostal se tak na nejnižší úroveň za 17 měsíců. /čtk/

Facebook dá miliardu na celebrity

Největší sociální síť světa stále více spoléhá na videoobsah. Posledním trendem, se kterým se více než 1,6 miliardy uživatelů Facebooku seznamuje, jsou pak přímé přenosy. Pořizovat je postupně bude moci každý, firma však chce živé video zpopularizovat hlavně pomocí „profesionálů“.

Dohodla se s mediálními domy, slavným kuchařem Gordonem Ramsayem a s dalšími celebrity na tom, že budou službu Facebook Live využívat. Sociální síť za takové dohody dá přes 50 milionů dolarů (1,2 miliardy korun).

Anglofonní uživatelé Facebooku se tak mohou těšit na více videoobsahu nejen v podání americké televizní stanice CNN či listů New York Times a Huffington Post, ale i propagátora osobního rozvoje Deepaka Chopra nebo komika Kevina Harta.

„Máme program ve stadiu rané betaverze pro relativně malý počet partnerů, který však zahrnuje různé druhy obsahu napříč světovými regiony,“ uvedl pro agenturu Reuters Justin Osofsky, viceprezident Facebooku pro globální operace.

Z interního dokumentu, do nějž nahlédl list Wall Street Journal, ale vyplývá, že Facebook si alespoň

zpočátku nejvíc slibuje od zpravodajských médií.

Serveru BuzzFeed, zaměřenému na novinky ze světa IT, slíbil za vysílání exkluzivních přímých přenosů více než tři miliony dolarů. Se srovnatelnou sumou mohou počítat New York Times. /vaj/ mod peareklama se na nich podílí z 80 procent a její význam stále roste. /vaj/

INOVÁTOR. Cílem šéfa Facebooku Marka Zuckerberga je to, aby se Facebook stal místem, kde kromě obsahu našich přátel také konzumujeme obsah zpravodajských serverů.

Facebook slušně vydělává

Podobné dohody jsou zatím jediným způsobem, jak si mohou tvůrci facebookových přenosů vydělat.

Na rozdíl od videoportálu YouTube pro ně Facebook nemá dosud zaveden systém provizí z prodeje videoreklamy.

Ostatní marketingové formáty přitom sociální síť Marka Zuckerberga velmi dobře vydělávají.

Její reklamní příjmy v letošním prvním kvartále meziročně vzrostly o 57 procent na 5,2 miliardy dolarů (123 miliard korun).

Mobilní reklama se na reklamních příjmech podílí z 80 procent a její význam stále roste. /vaj/

Foto: Reuters

Polsko má zájem o domácí pobočky bank

Polsko má zájem o místní dceřiné firmy italské banky UniCredit a rakouské Raiffeisen. Řekl to polský ministr státního pokladu Dawid Jackiewicz.

Cílem je posílení domácího vlastnictví v bankovním sektoru, v němž nyní dominují zahraniční banky. „Je známo, že se mluví o prodeji Raiffeisen a Pekao (dceřiné firmy UniCredit). Naše státní podniky by se toho mohly zúčastnit a získat je. Repolonizace ještě nedosáhla úrovně, která by nás uspokojovala,“ citovala ministra agentura Reuters.

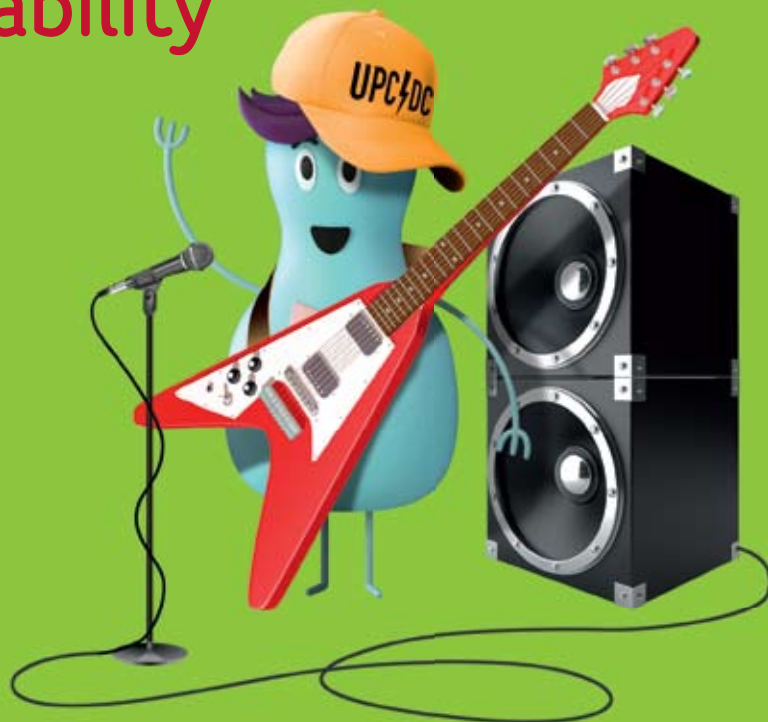
Polský bankovní sektor je nyní ze 60 procent pod kontrolou zahraničních vlastníků. /čtk/

255026/17

INZERCE

Festival rychlosti, stability a zábavy s UPC

Internet od UPC plynule šlape ve vysokých obrátkách. A televize s hromadou programů a zpětným zhlédnutím 7 dní vás přivede do varu!

Ozvěte se pro více informací.
Pomůžeme s přechodem od jiného operátora.

☎ 241 005 005   🌐 www.upc.cz/akce

Svět aut vládnou rodinné dynastie

■ Stabilita a kontinuita vlastnictví brání nájezdu netrpělivých investorů, kteří jsou orientováni na krátkodobý zisk, nikoliv na dlouhodobý prospěch. To jsou hlavní výhody rodinných dynastií. I tato mince má však rub a líc a některé rodinné automobilky mají své problémy.

Mohou být společnosti v automobilovém odvětví kontrolované rodinami úspěšné? Odpověď dává pohled na několik z nich – BMW, Bosch, Fiat Chrysler Automobiles, Ford, Hondu, Toyotu, Volkswagen. Tyto giganty zažily během uplynulých stalet neuvěřitelné zvraty. Překonal spoustu problémů, do kterých se dostaly jen proto, že jednaly proti pravidlům „čistého“ kapitalismu. Ve jménu rodiny, pýchy, cti.

„Kontrola společnosti rodinou zakladatele má nesporné výhody – udržuje kontinuitu vlastnictví, poskytuje bezpečí,“ říká emeritní profesor Garel Rhys z cardifské Business School. Argumentuje tím, že toto uspořádání chrání firmu před nájezdy netrpělivých investorů. „Takovým společností to umožňuje plánovat rozvoj v horizontu desetiletí, nikoli přemýšlet jen v perspektivě nejbližšího finančního roku.“

Tato mince má však i rub a líc existují příklady, že to přece jen vždy nefunguje. Hlavně v USA a Velké Británii firmy byly a stále jsou vystaveny velkému tlaku burz. Rhys uvádí příklad zakladatele automobilky Jaguar Williama Lyonse. Ten byl nakonec dotlačen k partnerství, když už sám nebyl schopen po letech úspěšného podnikání sehnat potřebné investice na další rozvoj. Značku Jaguar nyní vlastní další rodinná průmyslová dynastie, indická Tata.

Zato Ford, který praktikuje systém tříd akcií, přežil všechny turbulence. Přestože akcionáři v minu-

losti vyvíjeli hodně silný tlak, aby se výrazně oslabil moc rodinných akcií třídy B. Ty poskytují rodině Fordů (na snímku Henry Ford) 40 procent hlasovacích práv, přestože ve skutečnosti drží pouhých dvě procenta akcií.

V Itálii, Japonsku a částečně i v Německu pocházejí investice do automobilového světa od bank. Ty v těžkých časech firmám vlastněným rodinami často leccos promíjely, chovaly se k nim jinak než burzy. Třeba v Japonsku si banky dodnes považují za čest, když mohou půjčit Akio Toyodovi nebo Hondovi. „Banky jsou jiné, na vše pohlížejí v delším časovém horizontu. Nestojí za vámi každý týden,“ komentuje to Rhys.

Pro všechny úspěšné rodinné společnosti podnikající v automobilovém odvětví bylo vždy společné i to, že dokázaly najít a poskytnout prostor úspěšným manažerům, všimá si Automotive News. Členové rodin se ujímali vedení většinou až ve chvíli, kdy nastaly zlé časy. A to jen dočasně. Nevzdávali se pak ani tehdy, kdy už by jiní končili.

Třeba jako Fiat v roce 2005. Tehdy prožíval jednu ze svých největších krizí. Rodině Agnelliů, které se přezdívá Kennedyové Itálie, však pýcha nedovolila, aby na svůj byznys rezignovala.

Rodinné firmy mají také jednu nespornou výhodu. Banky jsou k rodinným zakladatelům mnohem tolerantnější.

Stranu připravil

Jaroslav Matějka

Rodiny
Porsche
a Piechova drží

52,2
procenta akcií

Ford Motor

Největší bitva Fordovy rodiny se odehrála o nástupnictví. Napětí mezi zakladatelem firmy Henrym a jeho jediným synem Edsellem přispělo k Edselově předčasné smrti v roce 1943. Tehdy vstoupil do hry bezskrupulózní manažer firmy Harry Bennett. Tomu se téměř podařilo přesvědčit starého churavějícího muže, který už neměl síly společnost řídit, aby firmu předal jemu, a nikoli svému vnukovi Henrymu Fordovi II.

Jeho plán na poslední chvíli překazily manželka Henryho Forda Clara Jane a vdova po Edselu Eleanor. „Zabil mého muže a nyní chce zabít mého syna,“ řekla tehdy Eleanor o Henrym Fordovi.

Také automobilka Ford si zažila v roce 2005 zlé chvíle, pak ale začala postupně opět vydělávat. V čele firmy tehdy stál několik let jako výkonný šéf William Clay Ford Jr. (na snímku), pravnuk zakladatele. Později se této funkce ujal bývalý manažer Boeingu Alan Mulally.

Fordova rodina automobilku dodnes kontroluje. Činí tak prostřednictvím speciálních akcií třídy B, které jim umožňují výrazně vyšší podíl na rozhodování, než je jejich podíl majetkový.

Volkswagen

U této německé značky se v průběhu let odehrávala neuvěřitelná dramata. Boj o nástupnictví a o moc pokračuje dodnes.

Jako první se na scéně objevila dynastie automobilového konstruktéra Ferdinanda Porsche, který představil automobilový bestseller – „brouka“. Po čase se propojila s další rodinou, když si jeho dcera Louisa vzala Antona Piëcha. Jejich syn Ferdinand (měl ještě tři sourozence) se pak stal předsedou představenstva Volkswagenu.

Že vztahy nebyly ideální, se ukázalo koncem minulé dekády, kdy se Porsche pokusil VW spolknout. To bylo ale příliš velké sousto. Nakonec se vše urovnalo a obě rodiny mají dnes ve dvacetičlenné dozorčí radě koncernu čtyři místa.

Nyní jsou pod tlakem donuceni postupovat spolu. Řeší otázku, jak reformovat společnost pošpiněnou emisním skandálem a jak snížit vliv Dolního Saska, kde se většina vozů VW vyrábí. To je v koncernu významně zastoupeno a silně tlačí na zachování všech pracovních míst.

BMW

BMW bylo založeno v roce 1916 jako Bayerische Flugzeugwerke. Nejkritičtější chvíli zažila automobilová divize v roce 1958. Tehdy stála téměř před krachem. Banky ji držely nad vodou jen proto, aby ji mohla koupit konkurenční společnost Mercedes-Benz. Místo toho přišel průmyslník Herbert Quandt, získal kontrolní balík akcií a firmu zachránil. Podpořil totiž vývoj nového, a jak se brzy ukázalo velmi úspěšného sedanu střední velikosti 1500. To znamenalo kýžený obrát.

Za dalšími úspěchy stálo hlavně to, že automobilka uměla najímat schopné manažery. Jediným přešlapem bylo rozhodnutí koupit v roce 1994 churavějící britskou automobilku Rover. Quandtové nyní drží 47 procent akcií, což garantuje BMW (Bayerische Motoren Werke) nezávislost a dvěma dětem Herberta Quandta pohodlný život.

Podle agentury Bloomberg dosahuje jmění Stefana Quandta (na snímku) 16 miliard dolarů a jeho sestry Susanne Klattenové 18,5 miliardy. To je řadí na žebříčku nejbohatších lidí světa na 47. respektive 38. příčku.

Fiat

Úspěch rodiny Agnelliů, která řídí Fiat, spočívá v koncentraci moci v rukách jednoho člověka. Vše započalo v roce 1906, kdy kontrolní balík držel zakladatel Giovanni Agnelli. V roce 1966 se automobilky ujímá jeho vnuk Gianni, který řídil automobilku v podstatě až do své smrti v roce 2003.

Fiat (Fabbrica Italiana Automobili Torino) vznikl v severoitalském Turíně v roce 1899, dva roky předtím, než svoji automobilku založil Henry Ford. Rodina nad ním téměř ztratila kontrolu třikrát – kvůli problémům s dělníky a finančním katastrofám.

Z nejhrošího firmě pomohl v roce 2005 italsko-kanadský manažer Sergio Marchionne. Fiat začal během dvou let vydělávat. Se souhlasem vnuka Gianniho a současného držitele kontrolního balíku, předsedy představenstva společnosti Fiat Chrysler Automobils Johna Elkanna, pak zařídil v roce 2009 převzetí krachujícího Chrysleru.

Akce sice oslabil podíl rodiny Agnelliů na 3,1 procenta, „Pro Johna Elkanna to byla přijatelná cena za to, že se z Fiatu stal konečně globální hráč,“ napsala Jennifer Clarková v knize Mondo Agnelli.

Rodina
Agnelli drží

3,1
procenta
akcií

Toyota

Od roku 2009 vede největšího světového automobilového výrobce Toyotu Akio Toyoda. Je to vnuk Kiičira Toyody, zakladatele automobilové divize ve společnosti Toyoda Automatic Loom Works v roce 1933.

Rodina Toyodů dnes vlastní pouze dvě procenta společnosti. Požívá však ve společnosti daleko větší vážnost a důležitost, než by odpovídalo tomu, kolik akcií drží. U Toyoty platí nepsané pravidlo, že v čase stagnace se ujímá bezprostředního vedení právě člen rodiny.

Akio Toyoda (na snímku) se tohoto úkolu zhostil také. Do vrcholné řídicí pozice se dostal v době rychlé expanze Toyoty a šokujícího pádu banky Lehman Brothers. Největší okamžik svého života zažil v roce 2010, když musel promluvit před výborem amerického Kongresu – vozy Toyoty totiž způsobily několik smrtelných havárií.

Firma poté svolala k opravě 8,5 milionu aut. „Jsem vnuk zakladatele a všechny vozy Toyoty nesou moje jméno. Beru to tak, že když je nějaké naše auto poruchové, je to jako bych i já byl pokažený,“ řekl tehdy Toyoda.

Rodina
Fordů drží

2
procenta
akcií

Rodina
Quandtů drží

47
procent
akcií

Rodina
Toyoda drží

2
procenta
akcií

Brexit je posila pro unijní euroskeptiky

■ Britové tentokrát ustoupili od bleskových odhadů výsledku plebiscitu. Největším nedočkavcům mohl konečné skóre životně důležitého referenda už během noci na dnešek napovědět snad jedině pohyb kurzu britské měny.

Jana Havligerová

Bez ohledu na to, co řekli britští voliči, hlasování o odchodu Velké Británie z Evropské unie poznamená celou evropskou osmadvacítku. V Evropě poroste eu-

roskepticismus, který už teď vydatně žíví hlavně migrační krize.

Červnový průzkum renomované americké společnosti Pew Research Center ukázal, že negativní postoj k Evropské unii vyjadřuje

stále více Evropanů, například Francouzi jsou podle této ankety v mnoha ohledech dokonce euroskeptičtější nežli Britové. Marine Le Penová, šéfka jedné z nejsilnějších euroskeptických evropských politických stran má dobré vyhlídky – napřesrok by se mohla dostat přinejmenším do druhého kola prezidentských voleb.

BREXIT?

Antipatie vůči Bruselu roste také v Itálii, Nizozemsku, Dánsku, Finsku a v Rakousku. Islandané, respektive jejich euroskeptická středopravá

vláda, už plánovaný vstup do EU dokonce zamítli, a kandidaturu země stáhli. Jak poznamenal tamní ministr zahraničí Cunnar Bragi Sveinsson, zájmů Islandu lze

dosáhnout lépe, pokud bude země stát mimo Evropskou unii. Předchozí islandská vláda podala přihlášku ke vstupu do unie už v roce 2009, nynější kabinet se usnesl, že pokud by mělo znovu dojít k rozhovorům o členství, neobejde se to bez referenda.

Za euroskeptiky ovšem není nutné chodit za hranice. Jejich hlasy sílí i v Česku, a nezní jen z úst extremistů jako například Tomia Okamury, který volá po referendu o setrvání země v EU. Tradičně skeptická je k unii ODS. Její europoslanec Jan Zahradil tak britský plebiscit vidí jako příležitost, aby si Česká republika řekla o výjimky ze společné evropské měny nebo azylové a migrační politiky EU. Brexit byl podle něj poslední varování, aby se unie změnila.

FOTOTÉMA str. 12–13
Sledujte E15.cz

Krize v Brazílii nabourává i zkoumání viru zika

ČÍM DÁL VÍC POTRATŮ. Obavy z viru zika, který je velkým nebezpečím pro lidský plod, způsobují, že v zemích Latinské Ameriky prudce přibývá žen, které žádají o potrat. Experti odhadují, že v Brazílii se počet žádostí o potrat alespoň zdvojnásobil, v dalších zemích vzrostl zhruba o třetinu. Potrat je v mnoha částech Latinské Ameriky nelegální, ženy se však obrazejí na oficiální poskytovatele těchto zákroků.

Brazilský superpočítač, který měl sloužit ke genetickému mapování viru zika, byl razantně zpomalen. Důvodem je úsporný program vlády Brazílie, která se potýká s nejhroší hospodářskou krizí od třicátých let minulého století.

Superpočítač, pojmenovaný po brazilském průkopníkovi letectví Santos Dumont, nyní běží na 20 až 30 procent

své kapacity. Brazilská vláda totiž nemá peníze, aby platila za elektrinu, kterou její nejnovější superpočítač potřebuje, sdělil vedoucí národní laboratoře vědeckých výpočtů Augusto Gadelha.

Omezení provozu počítače, který se nachází ve městě Petropolis, podle něj způsobilo pozastavení 75 výzkumných programů včetně toho, který se týká viru zika. „V tomto

okamžiku, kdy všichni mluví o viru zika, se to zdá absurdní,“ prohlásil vládní expert Antonio Tadeu.

Superpočítač, který Brazílie koupila od francouzské společnosti Atos/Bull, je milionkrát rychlejší než průměrný laptop. Ministerstvo vědy a techniky nyní jedná o mimořádných fondech, které by pomohly provoz počítače plně obnovit. /čtk, jik/

Heroin se vrací na drogovou scénu

■ Ke stále nejoblíbenějšímu konopí se přidávají i nové psychoaktivní substance, které výrobci rychle obměňují, aby obešli zákazy konkrétních látek.

Zhruba čtvrt miliardy lidí na světě užívá nelegální drogy a přes 200 tisíc osob na následky konzumace omamných látek loni zemřelo. Oznámili to ve Vídni zástupci OSN.

Podle nich je nebezpečným trendem zejména rostoucí spotřeba heroínu. Právě v případě heroínu se trend obrátil a jeho uživatelů začalo po několika letech znovu přibývat, především ve Spojených státech a v Evro-

pě. „Heroin se vrací,“ řekla Angela Meová ze střediska OSN pro drogy. Podle ní se v důsledku užívání této drogy nakazilo zhruba 1,6 milionu lidí virem HIV a šest milionů onemocnělo žloutenkou typu C.

Celkem na světě trpí závažnými zdravotními problémy v důsledku užívání drog 29 milionů lidí, což je o dva miliony víc než v roce 2014.

Nejrozšířenější nelegální drogu zůstávají podle OSN konopné produkty, které přicházejí na trh ve formě marihuany či hašiše. Loni je užívalo zhruba 183 milionů lidí a trend růstu jejich spotřeby je patrný zejména v Latinské Americe a v USA. Podle Meové se riziko konopných drog podceňuje, látky v nich obsažené vážně škodí zdraví.

Podle studií OSN se rychle rozvíjí také černý trh s takzvanými novými psychoaktivními substancemi, tedy chemickými sloučeninami, které jejich výrobci rychle obměňují, aby obešli zákazy konkrétních látek. Loni se objevilo celkem 75 nových návykových látek. /čtk/

Na následky konzumace drog loni zemřelo nejméně

207

tisíc lidí. Je to přitom velmi konzervativní odhad.

Foto profimedia.cz

KAM PŮJDEME DÁL. Panují obavy, že se násilnosti rozšíří z Pretorie do blízkého a mnohem většího Johannesburgu.

Jižní Afrika čelí rabování a násilí

■ Poslední záminkou k násilnostem v Pretorii byl výběr kandidátky na starostku. Analytici varují, že jde o nejhorší nepokoje od konce apartheidu.

Zdeněk Pečený

Násilnosti v Jihoafrické republice tento týden nabraly na obrátkách a rychle se rozšířily po chudinských čtvrtích tamní metropole

Pretoria. Davy nespokojených Jihoafričanů rabují v obchodech, zapalují auta a blokují silnice odpadky a hořícími pneumatikami. Jako poslední záminka pro protesty posloužil výběr kandidátky na starostku za vládnoucí stranu Africký národní kongres Thoko Didizové z kmene Zuluů.

Násilnosti trvají již od neděle. Zemřely při nich nejméně tři osoby. „Jihoafrická republika je násilnou zemí, kterou navíc tíží strukturální nerovnost jejich obyvatel a rostoucí frustrace

z vládní strany,“ citoval deník Times Ciaru Aucoinovou, výzkumnici pro Institut bezpečnostních studií. ANC vládne Jihoafrické republice od konce apartheidu v roce 1994, který zajišťoval vládu bílé menšiny.

Politici analytici se obávají, že by se násilnosti mohly rozšířit do Johannesburgu, který je vzdálen jen zhruba 50 kilometrů od Pretorie. Ekonomické problémy a nedostatek služeb pro chudé obyvatele způsobily nárůst frustrace, sociálního napětí a nepo-

kojů. Ekonomické škody na infrastruktuře posledních nepokojů se odhadují na nejméně sto milionů korun, když bylo zapáleno přes dvě desítky autobusů a dvanáct kamionů.

Ministr státní bezpečnosti David Mahlobo z násilností viní malé skupinky kriminálních, mladé lidi na drogách a příležitostné zločince. Ministryně obrany Nosiviwe Mapisa-Nqakulová uvedla, že zatím do postižených oblastí odmítá vyslat vojáky, ale nevyklučuje to, pokud se situace zhorší.

Krátce

Německá policie zastřelila útočníka v kině

Německá policie zneškodnila ozbrojence, který včera odpoledne střílel v kině v německém městě Viernheim. Motiv ozbrojenceva počínání není znám. Podle serveru deníku Bild bylo při incidentu zraněno 25 lidí slzným plynem. Střelná poranění kromě útočníka zřejmě neutrpěl nikdo. **Sledujte E15.cz**

Turecko zvaží referendum, zda dál usilovat o EU

Pokud se zadrhnou rozhovory Turecka o jeho vstupu do Evropské unie, turecká vláda zvažuje referendum o pokračování snah o členství v EU. Oznamil to podle agentury Anadolu turecký ministr zahraničí Mevlut Çavusoglu. Zároveň ale uvedl, že příští týden má být v Bruselu otevřena další kapitola vstupních jednání.

Tornádo v čínské provincii Ťiang-su stálo životy

Tornádo a krupobití, které včera zasáhly východní Čínu, mají na svědomí nejméně 78 obětí. Dalších zhruba 500 osob utrpělo zranění. Živel vyvracel sloupy elektrického vedení a strhával střechy domů. Vítr dosahoval rychlosti až 125 kilometrů v hodině. /čtk/

255063/12

INZERCE

**PRÁVĚ
V PRODEJI**

KAM ZA PRŮZRAČNOU VODOU? PRYČ Z CIVILIZACE?

**PŘECE NA
JADRAN**

WWW.LIDEAZEME.CZ

Britský den D: S Evropou, anebo bez ní

■ Obyvatelé britských ostrovů včera hlasovali v referendu o setrvání země v **Evropské unii** či jejím odchodu z evropského bloku. Poměr hlasů mezi stoupenci a odpůrci setrvání v EU byl podle posledních průzkumů přesně vyrovnaný. Pokud by se Britové rozhodli odejít z EU, bylo by velmi pravděpodobné svolání **mimořádné schůze Evropského parlamentu** už na počátku příštího týdne. Rozhodovalo by se o tom dnes ráno, kdy už mají být známy výsledky hlasování.

3

4

REFERENDUM. Ve Velké Británii se včera ráno otevřelo 41 tisíc volebních místností. Referendum vzbudilo obrovský zájem. K urnám se dostavili i vojenští vysloužilci (1). Žena v londýnské čtvrti Chelsea přijela na kole (3) a další Londýňani nezastavili ani přivalové deště (2). Premiéra Davida Camerona s chotí Samantha zastihli po hlasování reportéři (4), kterým zapózoval i šéf Strany nezávislosti Spojeného království Nigel Farage (5) – ten drží v rukou včerejší vydání deníku The Sun s výmluvným nápisem Den nezávislosti. Před volební místností v Batley ve West Yorkshiru pokládali lidé květiny, aby uttili památku zavražděné britské poslankyně za Labouristickou stranu Joanne „Jo“ Coxové.

5

6

Máme supermoderní kola, jen převodovka je jako před dvaceti lety

■ Dlouholetý cyklistický matador a **spolumajitel pražské prodejny s jízdními koly KrabCycles Ondřej Hájek** kupodivu vítá rozmáhající se prodeje kol přes internet. Zákazníci různých e-shopů totiž často končí u něho v servisu. Hájek se také rozhovořil o posledním archaickém komponentu na současném moderním kole a o snaze výrobců rozšiřovat druhy kol. Upozornil i na zajímavý fakt, že loni by se prodalo více elektrokol, ale prostě nebyla.

David Vagaday

EB Lidé čím dál více nakupují na internetu. Týká se to i kol a cyklistických doplňků?

Internetové prodeje určitě stoupají. Musíme ale rozlišovat prodej doplňků a samotného kola. Jízdní kola přes internet se sice na trhu prodávají, levná i drahá, ale já to nechápu, protože kolo je potřeba si vyzkoušet a vůbec celkově osahat. My proto kola přes web neprodáváme, to nelze. Když někdo chce kolo, musí si k nám pro ně zajít.

EB Takže z prodeje na e-shopech radost nemáte?

To zase ne. Stále více k nám chodí lidé s koly zakoupenými na internetu. Přijdou s úplně novým kolem a nechají si ho u nás v servisu seřídít a zkontrolovat, což vítáme, protože to je pro nás velmi zajímavé a lukrativní. Kolo z krabice je vždycky nějak rozebrané a musí se dodělat. Většina lidí to podle mého názoru neumí a končí proto někde v servisu.

EB Přes internet tedy prodáváte doplňky?

Určitě. Přílby a různé komponenty. Tyto prodeje rostou, rok od roku je toho víc, i když nejsme e-shopová

speciálka. Denně posíláme tak dvacet balíčků, zatímco třeba před dvěma lety jsme byli zhruba na půlce. Také se rozmáhá osobní odběr, lidé si vyberou doma v klidu, objednájí si a pro zboží si zajedou.

EB Za kolik si Češi kupují kola?

To je už delší dobu stejné, je to patnáct až pětadvacet tisíc korun. To je nejprodávanější cenová kategorie, ta nás živí. Změnila se ale nabídka výrobců. Máme kola silniční, trekkingová, krosová, sjezdová, městská i skládací nebo elektrokola. Těch škatulek je proti minulosti

opravdu více. Samozřejmě za tím stojí zájmy producentů, kteří nechtějí, aby člověk měl jen jedno kolo, ale třeba tři. A pak ještě pro děti a dvě pro manželku. Zatímco dřív se výrobci snažili postavit jedno superuniverzální kolo, které by umělo jakoby všechno.

EB Jaké nejdražší kolo jste prodali?

To bylo letos, silniční kolo značky Trek za 325 tisíc korun. Jinak silniční kola jsou obecně dražší než všechny ostatní typy, takže to není takové překvapení.

EB Jak často lidé mění kolo?

Za pět až sedm let. Ale zrovna nedávno tu byl v servisu zákazník s kolem, které si kupoval v roce 2005 a je spokojený.

EB Co si lidé nejčastěji nechávají opravovat?

Přehazovačku. Řazení na dnešním kole je vlastně pořád stejně jako třeba na starém favoritu. Materiály a kultura řazení jsou sice nesrovnatelné s favoritem, ale konstrukčně to je vůči zbytku kola archaické. A je

jedno, jestli to je levné nebo drahé kolo. Máme špičkové brzdy, špičkový rám, odpružení, tlumiče, vidlice, řízení, náboje, ráfky. Je sice pořád co vylepšovat, ale není to jako na tom řazení. Podle mého názoru musí u přehazovačky přijít nějaký radikální zlom.

EB Co by se mělo změnit?

Musí to nahradit nějaká uzavřená a kompaktní převodovka. Něco, co nebude náchylné na znečištění. Bude to skryté, a hlavně minimálně údržbové.

EB Nic lepšího ještě nikdo nevymyslel?

Pokročilejší převodovky existují. Jsou firmy, které je už několik let vyrábějí, ale zatím se s nimi neprosadily. Teď se do toho míchá ještě elektronika, takže odpadá mechanika – lanko, bowden. Elektronika vůbec do cyklistiky v brzké budoucnosti hodně zasáhne. Ale stejně, přehazovačka, i elektronická, je pořád více méně stejná jako před dvaceti lety.

EB Všeobecně roste obliba elektrokol, jak je to u vás?

Poprvé vidím, že zájem skutečně roste, prodeje se zvedají u všech kategorií. Zákazníci, co k nám přijdou, jsou už ve srovnání s předchozími lety informovanější. Když někomu elektrokolo půjčíme, většinou ho nadchne, protože když šlápne do pedálu, je tam síla, která se líbí. Větší poptávka je i po přestavbách z běžného kola na e-kolo. Budoucnost v tom ale nevidím. Je to česká záležitost, hlavně z finančních důvodů.

ES Dá se jízda „na elektriku“ ještě považovat za sport?

Myslím, že ano. Pořád se bavíme o jízdě na kole, které má jen elektrodopomoc. Pořád se musí šlapat, to kolo musí být schopné jízdy i v případě, že bychom sundali akumulátor. Pořád je to sport, musí se vydávat energie. Není to motocykl, že se přidá plyn a jede se.

ES Jaký typ elektrokol jde nejlépe na odbyt?

Podle statistik z Německa, které je největším trhem s elektrokoly, se nejlépe prodává kategorie trekkingových elektrokol s dámským rámem, to znamená pohodlné kolo městského stylu. A druhou nejprodávanější kategorií je vyloženě skládací městský bicykl s malými koly. U nás je to klasicky po česku, to znamená, že nejprodávanější jsou horská kola. Češi standardně preferují stroje se sportovním zaměřením.

ES Kdo si elektrokola kupuje?

Střední věková kategorie, zhruba 40 plus. Spíše movitější klienti, z hlediska pohlaví to bude tak půl na půl. Se staršími zákazníky o tom vedu často diskuze, ale tím to skončí. Bohužel nemají peníze. Němečtí důchodci prostě ušetří dva nebo tři tisíce eur snadněji než čeští senioři. Takže penzisté zájem mají, ale diskuze skončí na penězích.

ES Na kolik e-kolo přijde?

Na sedmdesát tisíc korun. To je ale u prémiových značek spíš cenový začátek. A proto jsme ke dvěma prémiovým značkám přibrali českého Apache, protože tam ty ceny začínají na 23 tisících, pěkné kolo už je za 30 tisíc korun. Kvalitativně to není špatné kolo, musí se ubrat na některých nárocích, ale stačí to.

ES V poslední době se objevují zprávy o používání pomocných motorků u profesionálních závodníků. Co si o tom myslíte?

Když u někoho objeví, že měl takovou skrytou elektrodopomoc, je to smutná věc a hrozná ostuda. Ale myslím, že závodník za to úplně nemůže, je to hlavně věc jeho týmu, který mu ten motorek – sice s jeho vědomím – namontuje. On je pouze závodník, který to odšlape a má za úkol vyhrát, protože ve vrcholovém sportu jde o peníze.

|| Výrobce chce, aby si každý koupil třeba tři kola. Pak ještě pro děti a dvě kola pro manželku. Zatímco dřív se výrobci snažili postavit jedno superuniverzální kolo, které by umělo jakoby všechno.

ES Nemají elektrokola, samozřejmě ta skutečná, nějaké závody?

Ano, v rámci lokálních amatérských závodů už existuje kategorie elektrokol. Loni se dokonce uskutečnilo historicky první mistrovství České republiky v této nové kategorii.

Ondřej Hájek (43)

Podnikatel
Ondřej Hájek založil pražskou cyklistickou prodejnu KrabCycles se svým bratrem Hynkem Hájkem a dvěma kamarády v roce 2004. Z původně značkového obchodu kol Banshee se servisem specializovaným na terénní disciplíny se stala velká prodejna kol značek Specialized a Trek. Obchodu, který leží na cyklostezce z Podolí do Modřan, dala jméno přezdívka Hynka Hájka, známého závodníka ve sjezdu. Ondřej Hájek spolu se svým bratrem vede servis a jejich obchodní partneři se starají o chod kamenné prodejny.

Tvář dne

„Řečeno fotbalovou terminologií je třeba dát míč na zem a zklidnit hru. To znamená přenesení dialogu z politické roviny na rovinu odbornou,

řekl o policejní reorganizaci prezident Miloš Zeman
str. 3

Foto: ČTK

Komentář

Bohumil Pečinka

Druhé kolo policejních manévřů

V pondělí odstartovalo druhé kolo mocenského boje kolem změn ve špičkových policejních útvech. Stejně jako minulý týden i v těchto dnech sehrává překvapivě výrazně stabilizující roli prezident Miloš Zeman.

Začalo to už minulý týden během schůzek s hlavními

koaličními hráči, kdy se překvapivě nepostavil na stranu svého vnitropolitického spojence Andreje Babiše a jako správný rozhodčí se snažil „pískat rovinu“. Jinak řečeno, odmítal dát Babišovi bílko šek, aby v koalici s některými státními zástupci stupňoval politický tlak a vynutil si personální změny. Na jednáních s předsedy hlavních stran řekl, že pokud nebude mít někdo parlamentní většinu, nepočítá s pádem vlády ani s předčasnými volbami.

Andrej Babiš tento postoj vnímal jako zradu a možná to bude hlavní trhlina ve vztahu obou politiků. Zeman svůj postoj k celé věci ozřejmil na uzavřeném setkání svých poradců koncem mi-

nulého týdne. Tam měl říci, že s policejní reorganizací ministr Chovanec podepsal knihu, která ještě není napsaná. Zeman také řekl, že Robert Šlachta ztratil jeho podporu, protože nemá výsledky. Ve středu se prezident opět setkal s ministry financí a vnitra a apeloval na ně, aby dospěli ke kompromisu a složili zbraně.

Mezitím se sešel bezpečnostní výbor sněmovny, a to přes tvrdý odpor svého předsedy Váni z ČSSD. Ten byl na pracovní cestě v Makedonii, takže odpůrci svolání byli přehlasováni. Váňa svolání výboru označil za „makedonský atentát“.

Babišova strana tlačila na to, aby se výbor sešel co nejdříve, protože Šlachta

odchází ze služebního poměru už příští čtvrtek. Někteří doufali, že kdyby se na výboru objevily natolik pádné argumenty proti policejnímu prezidentu Tuhému, mohlo by to zvrátit reorganizaci policie a Šlachta by mohl svou rezignaci stáhnout. Nemohl, a to ze dvou důvodů.

Jednak se ve vojensky organizované policii postavil proti řádně zvolenému vedení, za což se běžně staví mimo službu nebo degraduje. Celé slavné zasedání bezpečnostního výboru nakonec skončí rachotem, v němž nula od nuly pojde.

Server Neolivni.cz přinesl v předstihu hlavní „důkazy“ rebelujících šlachtovců. Vyplyvá z nich, že v kauze olomouckých IT zakázek měla

jedna skupina v odposlých mluvit o policejním prezidentovi Tuhém jako „kamarádu z Ostravy“. Podobnou hodnotu mají i další zjištění. Stručně řečeno, jde o poznatek z operativního spisu, který sám o sobě nevypovídá o „brutálním úniku informací“ ani o trestném činu. To by ovšem stejně musel říci soud, nikoli pár poslanců hrajících politické hry.

Výsledkem bude jedno: informace z operativních spisů přečtené na bezpečnostním výboru se záhy dostanou do některého z babišovských médií. Tím pravděpodobně začne třetí kolo bojů o českou policii.

Autor je komentátorem týdeníku Reflex

NA HOUPAČCE

LuSt

STRATEGIE

DOSTUPNÉ
ELEKTRONICKY

MĚSÍČNÍK O MÉDIÍCH, REKLAMĚ
A MARKETINGOVÉ KOMUNIKACI
→ ZALOŽENO 1993

WWW.STRATEGIE.CZ

Minirecenze

FILM

Den nezávislosti:
Nový útok

(Režie: Roland Emmerich)

Po dvaceti letech se zlí mimozemšťani a přesluhující král

bezduchých katastrof Roland Emmerich vrací do kin zabít pár milionů nedůležitých statistiků a našich mozkových buněk. Další pokažená oslava Dne nezávislosti, během níž hrdinní Američané dokážou i bez Willa Smithe zachránit svět, má dnešní triky a scénář, který nejspíš napsal robot vyrobený v devadesátých letech poté, co mu do paměti nahráli Star Wars Epizodu I a trailer na Top Gun. Pseudo-Hana Sola si zahrál Liam Hemsworth a o jeho osud se není třeba bát, v této předvídatelné vlastenecké podívané má být popcornová zábava i blížící se apokalypsa. Jenže z kómatu způsobeného nulovou invencí, nedostatkem vtipu a přílišným odkazováním na události z jedničky film nedokáže probudit ani burácivá akce, povětšinou nevzrušivá a odehrávaná v tmavém prostředí.

Iva Přivřelová

KNIHY

Jindřich Rohlík:
Brány Skeldalu 1

(Nakladatelství: Straky na vrbě)

Dva roky od knižní prvotiny Země bez zákona se Jindřich Rohlík vrací na scénu a rovnou velmi ambiciózním prvním dílem série Brány Skeldalu. Legenda o Rovenu po vzoru velkých fantasy ság spojí dohromady nesooudou trojici – dramatika, čarodějku a válečníka, který byl hrdinou zmíněné Země bez zákona. Jejich úkol se ovšem začne rýsovat teprve ke konci knihy. Rohlík do knihy vložil dostatek nápadů a pohybuje se ve světě vlastní počítačové hry, kterou vytvořil v roce 1998. Tento svět má svébytná pravidla a také hrdiny, kteří příběh táhnou kupředu. Rohlík se neštítí násilí, ironie ani erotiky. Šok může čtenáři ovšem způsobit třetí dějství, v němž Rohlík najednou změnil vypravěče, děje se tak ale ku prospěchu příběhu. Román však naneštěstí končí příliš otevřeně, což je jeho největší slabina. Kdo bude chtít vědět, co bylo dál, musí si počkat na příští díl.

Martin Stručovský

Typy

E15

ČT2 • 21.50

COLOMBIANA

Zoe Saldana ve francouzském akčním dramatu z produkce Luca Bessona.

Foto: Bontonfilm

MLADÝ TALENT. Paul Dano ztělesnil Briana Wilsona na vrcholu sil, když tvořil slavné album Pet Sounds.

Příběh hudebního génia, který málem zapálil sám sebe

■ Na DVD vychází biografický snímek Love & Mercy zachycující klíčové okamžiky života Briana Wilsona a kapely Beach Boys. Ústřední postavu ztělesnily hned dvě hollywoodské hvězdy Paul Dano (mladší Wilson) a John Cusack.

Stanislav Šulc

Před měsícem uplynulo přesně padesát let od vydání jednoho z nejslavnějších popových alb všech dob, Pet Sounds od Beach Boys. Již přinejmenším padesát let tak platí velká pravda, že jen tři kapely dokázaly povýšit pop na umění (vedle Beach Boys ještě Beatles a Rolling Stones). Ale jen jedna kapela nahrála baladu God Only Knows označenou Paulem McCartneym

za nejlepší píseň nahanou kýmoli v dějinách. Autorem byl Brian Wilson, jehož komplikovaný osud včetně nahrávání klíčových alb Pet Sounds a Smile zachycuje snímek Love & Mercy. Ten více než rok od světové premiéry vychází u nás na DVD a zasluží si pozornost nejen hudebních fanoušků.

Právě ti si však životopisné drama užijí dosyta. Sledovat tvůrčí proces historii prověřeného génia je fascinující, stejně jako pozorovat cestu písničky od banálního nápadu přes jeho rozvinutí do melodie k finální verzi s barokními aranžmá (Good Vibrations).

Neméně fascinující ale je i pozorování stále většího chaosu vnitřního světa stejného génia, u nějž se rozvinuly psychické obtíže v důsledku těžkého dětství, náročného dospívání v superkapele a samozřejmě také užíváním všech možných halucinogenů a psychoaktivních látek. Snímek sleduje dvě roviny. První nabízí klíčové období

kapely v polovině šedesátých let, kdy se cesty plážových hochů začaly ubírat různými směry a Wilson se stal solitérem. Druhá rovina zachycuje vrchol problematického Wilsonova vztahu s Eugenem Landym, který Wilsona označil za paranoidního schizofrenika, léčil jej těžkými medikamenty a zároveň se jej snažil odstříhnout od okolního světa. Obě roviny se prolínají téměř mechanicky, ale v závěru se přidá ještě rovina dětství a vše se slije do podivuhodného tvaru připomínajícího psychedelické zvraty Wilsonových kompozic.

Výsledkem tak je pocta velkému géniovi, který ve své době rozhořel řadu revolucí, ale úplně shoření hrozilo především jemu samému. Naštěstí se tak nestalo a Wilson dnes žije a dál tvoří hudbu.

Love & Mercy

(biografický, USA, 130 minut)

Režie: Bill Pohlad

Hraji: Paul Dano, John Cusack, Elizabeth Banksová

Vydavatel: Bontonfilm, 2016

Hodnocení: 80 %

Letos uplynulo rovných
50 let
od vydání proslulého alba Pet Sounds kapely Beach Boys.

V Praze zahraje Iggy Pop i The Kooks

Metropole přivítá dva festivaly najednou – nový Metronome a tradiční United Islands of Prague.

Dušan Kůtner

Dva dny, čtyři pódia a tři desítky zahraničních i tuzemských umělců v čele s nezničitelným kmotrem punku Iggyem Popem nabídnou v sobotu a neděli první ročník festivalu Metronome v areálu holešovického Výstaviště. Za novou akci stojí stejný pořadatelé jako za souběžně se konajícím již třináctým ročníkem festivalu United Islands of Prague.

Tato přehlídka až na deseti scénách nabídne přes stovku muzikantů a na rozdíl od Metronomu je na něj vstupné tradičně zdarma.

Devětašedesátiletý Iggy Pop se do Prahy vrací po osmi letech, kdy se v Česku poprvé představil s tehdy obnovenou kapelou The

Stooges. Nyní přijíždí se zcela novou kapelou, aby zahrál nejen písně z nové a kritiky velmi dobře přijaté desky Post Pop Depression, tak právě i hity z období Stooges i svého sólového působení na hudební scéně.

Mezi jeho novými spoluhráči jsou přitom ostřílení muzikanti jako hlavní kytarista Kevin Armstrong, který v minulosti hrával s Davidem Bowiem či Sinead O'Connor. Klávesista a hráč na hammondky Seamus Beaghen se zase léta objevoval

s legendou ska/reggae The Madness.

Festival má na české poměry nadprůměrný rozpočet ve výši 40 milionů korun, díky kterému mohl přivést i jednu z nejvíce žádaných britských kapel současnosti Foals či The Kooks.

Festival nabídne i speciálně připravené sety – funkrockoví JAR se představí s gospelovým sborem a na jednom pódiu se společně setkají dvě legendy tuzemské hudební scény Ivan Král a Jiří Suchý.

Rozhovor s pořadatelem na E15.cz

Festival má na české poměry nadprůměrný rozpočet ve výši 40 milionů korun. Díky němu mohl přivést i Foals.

TAHÁK. Hlavní hvězdou pražských víkendových festivalů je nestor punku a skvělý showman Iggy Pop.

Portrét cara Putina

Nakladatelství Argo vydává obsáhlý životopis ruského prezidenta Vladimíra Putina. Autorem je zkušený reportér listu New York Times Steven Lee Myers.

Jaroslav Matějka

Co žene ruského prezidenta Vladimíra Putina vpřed? Jak se mu daří všechny kolem sebe ovládat takovou dobu? A co se skrývá za jeho povětšinou strnulým, neměnným až lhostejným výrazem? Tyhle otázky napadají leckoho, ovšem jen málokdo na ně zatím nabídl odpovědi. Jedním z těch, kdo se o to pokusili, byl Američan Steven Lee Myers v knize Nový car: Vzestup a vláda Vladimíra Putina.

Jako reportér listu New York Times působil několik let v Rusku v čase vlády Putina. Po návratu do Washingtonu si vzal tvůrčí dovolenou a v knihovnářích a archívech měsíce studoval nejrůznější prameny. Vše konzultoval s odborníky na Rusko.

Při tvorbě knihy Myers také vycházel ze svých reportáží, ale i z těch napsaných kolegy z NYT. Nefabuloval, nedomýšlel, vždy se opíral o prověřené zdroje. To dosvědčuje i rozsáhlý poznámkový aparát na konci.

Myers zachytil fascinující proměnu nevýrazného řadového člena KGB, zastrčeného na pobočce ve vilové čtvrti v Drážďanech, v nejsilnější figuru současné Rusi – to vše na pozadí událostí posledních desetiletí. Věcně a s nadhledem sleduje každý Putinův krok v dějinném spektaklu.

Na rozlehlé ploše se míhají osoby, události. Nitky se sbíhají, vzápětí se ztrácejí, aby se znovu propojily. Stovky jmen ilustrují slavné i ubohé kapitoly novodobých ruských dějin. Včera zrádci, dnes hrdi-

Foto: Reuters

nové, a opačně. A nad všemi ční ON, nový car velké Rusi. Muž nezlomné vůle, který rozlehlé zemi vládne od roku 2000.

Nenabízí demokracii, ale ocelovou pěst. „Ruští lidé jsou zaostalí,“ řekl jednou Putin zahraničním novinářům. „Nemohou přijmout demokracii, jako se to stalo ve vašich zemích. Potřebují čas.“

Myers přichází s dosud nejrozsáhlejším vhladem do Putinovy říše korupce a úplatků, megalomanie, paranoie, vražd, ale také čirého vlastenectví, snu o velké Rusi. Ukazuje prezidenta, který se rád stylizuje do role poslední pojistky, záruky stability, jak v obklíčení nepřátel řeší jednu krizi za

druhou. Jak vzdoruje chaosu, a přitom ho paradoxně sám každou svou další akcí, rozhodnutím vytváří.

Škoda jen, že autor, který skvěle využil své novinářské znalosti Ruska, v knize opominul hlasy obyčejných lidí. Toho, co si o Putinovi myslí. Ale vlastně není proč se divit. Byli by vůbec ochotni o svém autokratickém vůdci otevřeně mluvit?

Autor je spolupracovníkem redakce

Steven Lee Myers: Nový car: Vzestup a vláda Vladimíra Putina

Nakladatelství: Argo, 2016
Překlad: Pavel Vereš, Daniela Orlando a Zuzana Krulichová
Hodnocení: 80 %

Odlehlý Zaskar aneb Himálajská exkurze do dávnověku

PODHORSKÉ ŽNĚ. Pohled z kláštera Karsha na stejnojmennou vesnici v čase sklizně.

■ Severoindická himálajská oblast Zaskar při údolích stejnojmenné řeky fascinuje návštěvníky svéráznou vysokohorskou krajinou. Cestovatelský zážitek ještě umocňují místní obyvatelé, kteří v odlehlých údolích žijí zčásti jako zakonzervovaní v čase.

David Horák

Cesta do severoindické oblasti Zaskar dva dny vázne v Sonnamargu – nevábné osadě a vojenském kempu. Zdržuje tu sesuv půdy i politické pnutí v hraniční části Kašmíru, kde úřady zrovna blokují internet i omezují signál operátorů. Nakonec je nejlepší vyrazit pěšky a ve srážkovém stínu za nedalekým průsmykem Zodži-la (3550 metrů nad mořem) stopnout auto.

Ani v Kargilu, odkud už vyjíždějí džípy přímo do Zaskaru, ale není vyhráno. Taxikáři na této zastávce mluví zmatečně a popírají existenci sdílených džípů. Ušmudlané město bez jakékoli dominanty v podobě náměstí, či dokonce

snad výlučné stavby překvapuje obrovským množstvím nesmyslných obchodů. V jedné zapadlé ulici naráží na nezámek kolemjdoucích hned deset lékáren. Podnik, kde by místní usedli k čaji, ale vidět není. Minuta strávená v Kargilu je pocitově stejně dlouhá jako hodina kdekoli jinde. O to smutnější je, že složitě obstaraný džíp vyzvedává dva Čechy spolu se skupinkou místních až následující noci. Dalšíh 11 hodin pak vymetá výmoly na vodou poničené cestě.

Z letargie výletníky probírá až pohled na jedno z údolí ještě hodiny před samotným Zaskarem. Ryk města, troubení a vyjednávání jsou najednou minulostí. Tady jediný pohyb obstarává vlahý

vánek, v něm kroužící draví ptáci a pod nimi cupitající vyžraní svišti. Sem tam se mezi drny a balvany v říčním údolí loudá huňatý jak v doprovodu pastevce. Cesta po několikadenní anabázi konečně začíná dávat smysl.

OBLAST, KDE ZIMA UČÍ HOUŽEVNATOSTI

Klid z okolní krajiny se přenesl i na kontrolní stanoviště. Policistu vzbudil řidič, vytáhl jej do úřadovny s igelity v oknech a nápisem „Police“ složeným z cigareto- vých krabiček na zdi. Údaje z pasu si částečně uniformovaný muž opisoval už sám.

Dopoledne auto zastavuje v horním údolí Zaskaru. Několik domků v pustině 300 metrů od silnice tvoří

vesnici Tungri. Pro mladou spolucestující, Tibetanku Sonam Dormu, je čas vystoupit. Do fotáku se nesměle kření, není ale pochyb o tom, že křehký zevněšek jen maskuje drsnou podstatu. Ti z mála českých cestovatelů, kteří projevili odvahu a houževnatost přijít sem v zimě po zamrzlé řece, na svých přednáškách vypověděli o těžko pochopitelné netečnosti zdejších lidí k mrazu i samotě. Celou zimu jen usrkávají

**ČTYRNOHÉ
DODÁVKY.**
Zásoby
místní
dopravují
na hřbetech
zviřat.

OBĚD V KRÁLOVSTVÍ ZANGLA. Místní návštěvníkům nabídnou většinou pikantní zeleninu a čaj.

ŠTĚDRÍ DOMORODCI. Vesničané pracující na poli se při pauze podělili s cizinci o oběd.

slaný čaj s jačím máslem a čekají na jaro. Polárník Ladislav Tajovský vzpomíná na ratolesti poskakující po světnici v minus 15 stupních Celsia do půl těla slevčené, protože oproti čtyřicetistupňovému mrazu, který během jeho výpravy do Zanskaru vládl venku, bylo zkrátka teplo. Když se návštěvníci na odchodu halili do šál a rukavic, vzbudili tím údiv a vysloužili si i posměch.

Místní, izolovaní v zimě sněhem a de facto i po zbytek roku vzdálenosti, nepohrdají ničím z toho, co jim nehostinná krajina nabídne. Žena pečlivě přerovnávací sušený jačí trus patří k rutinním obrázkům zdejšího vesnického života. To, že i z poraženého jaka spotřebují úplně všechno, potvrzuje i jeden z místních tibetských přistěhovalců. Dokonce i oči přežvýkavce někteří z nich jedí.

Jakýmsi turistickým centrem Zanskaru je Padum. Město ležící ve středu této oblasti je pod dočasnou muslimskou správou z Kargilu. Až jednou stát dokončí silnici, budou se o město starat místní hinduisté. Pivo tu ale v hospodě na křižovatce ve večerním přítmi dostanete už teď. Víc než špatné pivo ovšem našince těší možnost vydat se konečně mezi horské kláštery a postaru žijící obyvatele zapadlých osad.

Cestu z Padumu napříč údolím výjimečně lemuje pole. Na nich vrcholící sklizeň vzbuzuje mylný dojem, že se člověk nachází v úrodném kraji. Takové jsou ale jen fragmenty Zanskaru. Ženy a děti v tři hodiny vzdálené vesnici Karsha vynášejí seno na střechy

SPOLEHLIVÁ SEKAČKA. Pastvina spasená na výšku golfového trávníku představuje pro jaka spíše terén na procházku než k obživě.

domů. Při pohledu z oken stejnojmenného kláštera nad vískou splývají se stády koz v jediném mravenčení.

PRAŽÁK A BRŇÁK V OBJETÍ ZANSKARSKÉ POHOSTINNOSTI

Po další půldruhé hodině chůze od kláštera se v údolí zjevuje trojice domků osady Rinam. V potoce před jedním z nich pere žena prádlo. „Dobrý den, potřebujeme vodu, dali bychom si něco k jídlu a taky se rozhlížíme, kde přespíme. Nepořídili bychom to u vás?“ zapřádají cizinci hovor. Ujímá se jich 29letý muž Butup, který je vede do zvýšeného podlaží, kde na konci tmné chodby se schoulenou stařenou ukazuje na koberci vystlanou místnost s desítkou velkých tepaných mosazných hrnců a spoustou plechových zdobných konvic. V himálajské osadě jsou podobným symbolem jako BMW na garážovém stání před rodinným domem v Petrovících.

Dům je svým zařízením poplatný různým staletím zároveň. Záchod představuje

dvojice děr v zemi, funkci splachovadla plní hromada zeminy a vedle opřená lopata. V koupelně se škopkem, jehož obsah se vylévá na podlahu, působí malé překvapení automatická pračka.

V kamenných ohradách pod okny zírá trojice jaků a stejný počet telat na úhledný mantinel schnoucích plácek vlastního trusu. Rodina má dobytek na mléko i na maso, poráží jej v zimě, přičemž část masa jde na prodej. V protější potměnělé kuchyni s komínem uprostřed místnosti a televizi v rohu už Butupova mladší sestra a 52letá matka stavějí na čaj. První kolečko je z jačího mléka, druhá, už lehce solená runda z vody s jačím máslem. Ženy rovnou chystají i večeři. U stolku na zemi už sedí i Butupův

JINÝ SVĚT. Cesta ze Zanskaru do Dillí vede přes Leh, to už je ale jen indický turistický Disneyland.

48letý otec. Všichni vypadají o pět až 15 let starší. Do jejich tváří se vepsal namáhavý život, horské slunce i extrémně suchý vzduch. Jeden z cizinců strhává pozornost osazenstva domu fotografiemi svého fóliovníku s paprikami na předměstí Brna. „Normálně, tyhle lidi také zajímá, jak žijeme, jaký máme dům a co jíme, ne,“ tůká si na čelo prozíravý Moravák. Nejvíc z domácích mluví Butup. Jeho dvě děti žijí v Padumu, kam za nimi jednou týdně jezdí. Mnoho cizinců tu nehostí, většinou je totiž nenapadne se zeptat, a tak stavějí stany a vyžívají z donesených instantních zásob.

U domácích je k jídlu dušená okořeněná zelenina s rýží a pickles. Butup z plastové nádoby rozlévá vlažnou, lehce perlivou tekutinu a na dně hrnku se usazují klíčoví zrna. Odvaha k opatrnému pití domácího kvasu s chutí slabšího kyselého burčáku se proti očekávání nevymstí.

KOMPLEXNÍ POHLED

Ráno ženy vyrovnávají na táč chlapatí, jačí jogurt a cosi jako teplý vinný list

s kari a pickles. Pobyt doma u místních vychází každého z Čechů zhruba na 200 korun i s diškrecí. Za tyto drobné pořídili zážitek, jaký nezprostředkuje žádná cestovní kancelář.

Další zastávka bude po čtyřech hodinách chůze v Zangle, královském městě pod sedlem Cha Cha la (4950 metrů nad mořem). Cestu tam lemuje gigantická úbočí s roztodivně klikatou geologickou strukturou a roje balvanů v údolí, které vypadají, jako by je teprve před pár měsíci vyprskla skála nad nimi.

Při postupu podél řeky berou za své i poslední dovezené cestovatelské představy o poznávání Zanskaru. Všechny obavy cestovatelů, že minou cosi podstatného, že nestihnou dojít k té nebo jiné důležité přírodní nebo kulturní zajímavosti, ztrácejí platnost. Jak se totiž ukazuje, podstatný je Zanskar jako celek a jeho atmosféra odlehleho zakonzenovaného místa ve velehorách s ledovci a jen omezenými příležitostmi přežít.

Autor je publicista

Foto dne

Foto: Reuters

PRVENSTVÍ. Švýcarský letoun poháněný sluneční energií Solar Impulse 2 překonal za zhruba sedmdesát hodin Atlantický oceán a přistál v Seville. Z New Yorku se na patnáctou etapu cesty kolem světa dlouhou více než 6200 kilometrů vydal v pondělí. Atlantik překonal jako vůbec první letadlo na solární pohon. Ze Španělska by se stroj měl vydat na poslední, šestnáctou etapu do cíle v Abú Zabí. Organizátoři ale možná přidají ještě jednu zastávku, a to v Egyptě.

Tip pro volný čas

VÝSTAVA

Železniční muzeum ukáže parní lokomotivy

Národní technické muzeum otevírá pro veřejnost ode dneška do neděle svůj železniční depozitář v Chomutově. Návštěvníci si mohou prohlédnout téměř sto kolejových vozidel několika rozchodů a nejrůznějších typů. Největší lákadlo představují parní lokomotivy v čele s rychlíkovým Albatrosem 498.106.

HUDBA

Festival Porta v Řevnicích slaví padesát let

Jubilejní, padesátý ročník Porty oslaví vítězové Porty z let 1967 až 2015 v lesním divadle v Řevnicích u Prahy. Ode dneška do neděle se ho zúčastní spolu s hvězdami folku a country šestnáct kapel, které se proboujaly do finále interpretační Porty z oblastních kol. Letošní ročník obohatí také udělení sošky Zlatá Porta.

SPORT

Plochodrážní esa se utkají na Markétě

Pražský plochodrážní stadion Markéta hostí v sobotu elitu světového plochodrážního sportu. V seriálu mistrovství světa má Praha nejdelší tradici – závod se zde pořádá již od roku 1997. Letos se jede dvacátá Grand Prix, na níž se představí nejen ostřílená plochodrážní esa, ale i vycházející hvězdy tohoto sportu.

UMĚNÍ

Expozice odhalí tajemství malíře Cranacha

V Národní galerii na Hradčanském náměstí v Praze v neděli začne výstava Cranach ze všech stran. Představí německého renesančního malíře a jeho okruh prostřednictvím děl ze sbírek Národní galerie i pomocí nejzajímavějších výsledků průzkumu, který uskutečnili odborníci z Cranach Digital Archive Düsseldorf.

ZÁBAVA

Hravé odpoledne v Parku na Pankráci

Kilometr dlouhá trasa Letem světem povede v neděli pražským Parkem na Pankráci. Na akci nazvané Pojď ven s maminkou čekají malé i velké účastníky úkoly, soutěže, dětská diskotéka a koncert kapely Pískomil se vrací. V dětské zóně s časopisy Sluníčko a Materidouška budou k dispozici skákačí hrady, trampolíny a dílna. /bo/